

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**Факультет музичного мистецтва
Кафедра хорового диригування та академічного співу**

ВИКОНАВСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ

Програма та навчально-методичні матеріали

галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
спеціальність В5 Музичне мистецтво
освітньо-професійна програма
«Музичне мистецтво»
другий (магістерський) рівень вищої освіти

УДК 784.091
В43

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК
(протокол № 4 від 29.10.2025 р.)

Рецензенти:

Олена Смирна, викладач кафедри хорового диригування та академічного співу Харківської державної академії культури.

Дмитро Запорожан, доктор філософії, викладач кафедри сольного співу та оперної підготовки Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського.

Укладачі:

Вікторія Гіголаєва-Юрченко, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри хорового диригування та академічного співу Харківської державної академії культури.

В43

Виконавська майстерність : програма та навч.-метод. матеріали [до курсу], галузь знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки», спеціальність В5 «Музичне мистецтво», освіт.-профес. програма «Музичне мистецтво», другий (магістер.) рівень вищої освіти / М-во культури та стратег. комунікацій України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т музич. мистецтва, Каф. хорового диригування та академ. співу ; [уклад. Вікторія Гіголаєва-Юрченко]. — Харків : ХДАК, 2025. — 18 с.

Зміст курсу «Виконавська майстерність» спрямований на вдосконалення професійних виконавських умінь, розвиток художнього мислення, сценічної культури та інтерпретаційних навичок здобувачів та формуванню їх індивідуального стилю, технічної досконалості та творчої самостійності.

Для викладачів, магістрів спеціальності В5 «Музичне мистецтво», ОП «Музичне мистецтво», для слухачів системи підвищення кваліфікації та післядипломної освіти.

УДК 784.091:378.147.091.33.018.43(073.034)

© Харківська державна академія культури, 2025
© Гіголаєва-Юрченко В.О., 2025

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS: 15	Галузь знань: 02 Культура і мистецтво	Обов’язкова	
Кількість розділів: 3 Кількість тем: 10	Спеціальність: 025 Музичне мистецтво Освітня програма: Академічний спів	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин для денної та заочної форми навчання - 450		1,5	
		Семестри:	
		1, 2, 3	
Тижневих годин: аудиторних – 2 самостійної роботи – 4	Рівень вищої освіти (магістр)	Індивідуальні заняття	
		126 год. (45/45/36)	32 год. (11/11/10)
		Самостійна робота	
		324 год. (105/105/114)	418 год. (139/139/140)
		Вид контролю:	
		екзамен (1, 2, 3 семестри)	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,5

для заочної форми навчання – 0,1

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Виконавська майстерність» є обов'язковою та спрямована на формування та вдосконалення виконавської майстерності здобувачів вищої освіти – магістрів, що визначає якість їхньої професійної діяльності у сфері музичного мистецтва.

Мета курсу – підготовка висококваліфікованих вокалістів, здатних до глибокого художньо-інтерпретаційного мислення, які володіють комплексом виконавських навичок, необхідних для концертної діяльності.

Завдання курсу полягають у послідовному вдосконаленні:

- культури академічного голосоутворення як основи професійного співу;
- повного діапазону та гнучкості голосу;
- індивідуальної тембрової виразності та рівномірності голосоведіння;
- орфоепічної точності та дотримання вокально-мовних норм;
- чіткої й виразної дикції як елемента художнього переконання;
- артистизму, сценічної виразності та здатності до створення цілісного художнього образу відповідно до композиторського задуму.

Дисципліна «Виконавська майстерність» забезпечує становлення виконавця як творчої особистості, здатної реалізувати власний потенціал у різних видах вокально-виконавської практики.

Передумови для успішного опанування курсу формуються завдяки попередньому вивченню історії та теорії вокального мистецтва, методики співу й особистому досвіду вокально-виконавської діяльності у класі сольного співу.

Загальні та фахові компетентності, які формує дисципліна

Загальні компетентності	ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми
	ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
	ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
	ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії
	ЗК 9. Здатність працювати автономно
Спеціальні (фахові) компетентності	СК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції
	СК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській та педагогічній діяльності
	СК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації
	СК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах

	освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти
	СК 8. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу

3. Заплановані результати навчання

Програмні результати навчання	РН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності
	РН 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві
	РН 4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків
	РН 8. Здійснювати викладання вокалу з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача
	РН 9. Здійснювати ефективне управління мистецькими проектами, зокрема, їх планування та ресурсне забезпечення

4. Критерії оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для заліку)	Критерії оцінювання виконання
1	2	3	4
90-100	A	відмінно	Здобувач демонструє високий рівень професійної виконавської культури, глибоке розуміння художнього образу, стилістичної специфіки та структури музичного твору. Виконання технічно бездоганне, інтонаційно чисте, виразне, сценічно переконливе. Виявляє творчий підхід, самостійність у трактуванні, уміння взаємодіяти з концертмейстером.
82-89	B	добре	Здобувач упевнено володіє технічними навичками, демонструє розуміння художнього задуму твору, сценічну культуру та артистизм. Може допускати незначні неточності в інтонації, фразуванні або тембровій рівновазі. Інтерпретація стилістично вірна, але потребує більшої глибини або цілісності.
74-81	C	добре	Здобувач має достатні технічні й музично-виразні навички, орієнтується у стилістиці твору, але інтерпретація недостатньо художньо переконлива. Виконання в цілому рівне, однак окремі моменти технічно або емоційно невпевнені.
64-73	D	задовільно	Здобувач має базові виконавські вміння, проте виявляє труднощі у контролі дихання, інтонації чи сценічній поведінці. Інтерпретація поверхова, художній образ не розкритий повною мірою. Виявляється невпевненість у роботі з акомпаніатором.
60-63	E		Здобувач продемонстрував лише початковий рівень засвоєння

			матеріалу. Виконання містить значні технічні помилки, порушення інтонації та фразування. Відсутня виразність, сценічна свобода та усвідомленість художнього задуму.
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач має фрагментарні знання і невпевнені технічні навички. Виконання хаотичне, без стилістичної точності та емоційної послідовності. Не розуміє логіки розвитку музичного матеріалу.
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач не володіє необхідними виконавськими навичками, не здатний до сценічного виконання. Відсутнє розуміння музичного тексту, художнього змісту та принципів інтерпретації. Програма не виконана або виконана на неприйнятному рівні.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання
поточний контроль: академічні концерти;
підсумковий контроль: екзамен (сольне виконання вокальної програми).

5. Структура та зміст навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	сем	інд	с.р.		л	п	сем	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
I курс												
1 семестр												
Розділ1.												
Майстерність художнього втілення вокального твору засобами артикуляції та дикції.												
Тема 1. Виконавські вправи та опанування вокального репертуару.	45				15	30					3	37
Тема 2. Розвиток аналітичного мислення й свідомого керування голосоутворенням у взаємодії дихання, резонаторної системи та звукової атаки.	40				10	30					3	34

Тема 3. Закріплення та вдосконалення виконавських навичок у процесі роботи над вокальними творами.	30				10	20					3	34
Тема 4. Сценічне втілення програми та формування артистичної виконавської майстерності.	35				10	25					3	34
Разом за розділ 1	150				45	105	150				11	139
2 семестр												
Розділ 2.												
Слуховий самоконтроль як необхідна умова становлення та вдосконалення виконавської майстерності												
Тема 5 Виконавська практика застосування різноманітних художньо-виразових засобів у вокальних творах.	60				15	45	54				4	50
Тема 6. Формування техніки співу як складова розвитку виконавської та педагогічної майстерності	55				15	40	53				4	49
Тема 7. Сценічне втілення вокальної програми та вдосконалення виконавської майстерності.	35				15	20	43				3	40
Разом за розділ 2	150				45	105	150				11	139
II курс												
3 семестр												
Розділ 3.												
Художньо-інтерпретаційні аспекти вокального виконавства												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 8. Поглиблене вивчення стилістичних особливостей вокальних творів різних епох і національних шкіл	64				14	50	46				4	60
Тема 9. Формування індивідуального виконавського стилю: образна логіка інтерпретації, фразування, динаміка, афект	56				14	42	46				4	60
Тема 10. Підготовка сольного виступу: робота над сценічною програмою, сценічною поведінкою.	30				8	22	22				2	20
Разом за розділ 3	150				36	114	150				10	140
Усього годин	450				126	324	450				32	418

6. Зміст курсу

Розділ 1.

Майстерність художнього втілення вокального твору засобами артикуляції та дикції

Тема 1. Виконавські вправи та опанування вокального репертуару

Ознайомлення з методами роботи над вокальним текстом; розвиток вокально-технічних навичок; відпрацювання дикційної чіткості й артикуляційної точності. Формування системного підходу до освоєння репертуару.

Тема 2. Розвиток аналітичного мислення й свідомого керування голосоутворенням у взаємодії дихання, резонаторної системи та звукової атаки

Формування усвідомленого контролю вокального процесу; розвиток уміння аналізувати звучання; взаємодія фізіологічних і художніх складових голосоутворення.

Тема 3. Закріплення та вдосконалення виконавських навичок у процесі роботи над вокальними творами

Поглиблене опрацювання техніки співу; індивідуалізація звукового тембру; поєднання технічної точності та художнього змісту.

Тема 4. Сценічне втілення програми та формування артистичної виконавської майстерності

Розвиток сценічної культури, акторської виразності; робота над художнім образом; інтеграція вокальної та емоційно-пластичної дії у виступі.

Розділ 2.

Слуховий самоконтроль як необхідна умова становлення та вдосконалення виконавської майстерності

Тема 5. Виконавська практика застосування різноманітних художньо-виразових засобів у вокальних творах

Розвиток інтонаційного слуху, нюансування, динамічної гнучкості; удосконалення майстерності інтерпретації творів різних стилів і жанрів.

Тема 6. Формування техніки співу як складова розвитку виконавської та педагогічної майстерності

Поглиблення технічної підготовки (дихання, фразування, дикція, артикуляція); усвідомлення технічних елементів як засобів художньої виразності; застосування у педагогічній практиці.

Тема 7. Сценічне втілення вокальної програми та вдосконалення виконавської майстерності

Підготовка до підсумкових виступів; розвиток сценічної впевненості; формування індивідуального виконавського стилю; цілісна презентація творчої особистості.

Розділ 3.

Художньо-інтерпретаційні аспекти вокального виконавства

Тема 8. Поглиблене вивчення стилістичних особливостей вокальних творів різних епох і національних шкіл

Аналіз стилів і виконавських традицій, засвоєння характерних ознак національних вокальних шкіл та формування умінь точно відтворювати стильові особливості твору у виконавській практиці.

Тема 9. Формування індивідуального виконавського стилю: образна логіка інтерпретації, фразування, динаміка, афект

Розвиток фразування, динаміки, тембрової виразності та оволодіння засобами передачі афекту у вокальному мистецтві.

Тема 10. Підготовка сольного виступу: робота над сценічною програмою, сценічною поведінкою

Охоплює добір і побудову програми, відпрацювання сценічної поведінки та комунікації з публікою, розвиток артистичної свободи, психологічну підготовку до виступу і вдосконалення сценічної майстерності.

Репертуарна спрямованість

Програма на кожний семестр: арія (на вибір – старовинна, контактнораторіальна, класична) (2 твор.); арія вітчизняного композитора (2 твор.); оперна арія (або з оперети) (2 твор.); романс (2 твор.); пісня (2 твор.).

7. Методичні рекомендації до самостійної роботи

Самостійна робота (річним обсягом 324 годин для денної форми навчання та 418 годин для заочної) має систематичний і регулярний характер і є важливою складовою формування виконавської майстерності здобувача. Вона здійснюється відповідно до індивідуальних вокально-методичних рекомендацій викладача у класі сольного співу та передбачає послідовне опрацювання вокального репертуару, розвиток аналітичного мислення й свідомого керування голосотворенням у комплексній взаємодії дихання, резонування та атаки звука. Особлива увага приділяється вдосконаленню вокально-технічних навичок через систему вправ, стабілізації та закріпленню сформованого виконавського досвіду, а також роботі над художньою виразністю виконання й створенням цілісного образу у вокальних творах. Важливим напрямом є індивідуальна робота над голосом і підготовка до сценічного втілення програми, що забезпечує становлення здобувача як високопрофесійного виконавця.

Самостійна робота з дисципліни «Виконавська майстерність» є невід’ємною складовою освітнього процесу та важливою умовою формування професійної компетентності майбутнього музиканта-виконавця. Вона становить органічну частину індивідуального творчого розвитку здобувача, спрямовану на становлення його художньої самостійності, розвиток аналітичного мислення, сценічної культури та здатності до цілісного художнього відтворення музичного образу. У контексті сучасної мистецької освіти самостійна робота виступає засобом реалізації принципу безперервності професійного вдосконалення, що є невід’ємною рисою творчої особистості музиканта.

Метою самостійної роботи є формування у здобувачів умінь і навичок системного опрацювання музичного матеріалу, художньо-аналітичного осмислення авторського задуму, вироблення індивідуального стилю інтерпретації, вдосконалення технічної майстерності та досягнення високого рівня сценічної досконалості. Вона спрямована на забезпечення творчої активності, розвиток музичного мислення, внутрішнього слуху, пам’яті, інтонаційної гнучкості, а також уміння адекватно відтворювати емоційно-змістову структуру твору відповідно до його стилю та жанру.

Самостійна робота забезпечує поглиблення знань, отриманих у процесі аудиторних занять, і стимулює розвиток таких професійних якостей, як цілеспрямованість, дисциплінованість, відповідальність, самостійність і здатність до рефлексії. Її зміст охоплює систематичне опрацювання індивідуального репертуару, аналітичне вивчення музичних творів різних епох і

стилів, вдосконалення технічних і художніх навичок, формування виконавського задуму, розкриття художньо-образного змісту твору, а також підготовку до академічних концертів, конкурсів, відкритих занять, заліків і творчих проєктів.

У процесі самостійної роботи магістрант має здійснювати повноцінний аналіз музичного тексту з урахуванням формотворчих, гармонічних, ритмічних, фактурних, інтонаційних та жанрово-стильових параметрів. Особлива увага приділяється визначенню драматургічної логіки розвитку твору, виявленню його кульмінаційних зон, темброво-динамічного рельєфу та взаємодії змістових шарів музичної тканини. Важливою складовою цього процесу є розвиток внутрішнього слуху, художньої уяви, інтонаційно-смыслового мислення, вміння встановлювати асоціативні зв'язки між словом, звуком, рухом і жестом.

Особливе місце у структурі самостійної роботи посідає технічне вдосконалення. Для вокалістів це – розвиток чистоти інтонації, артикуляційної гнучкості, дикції, кантилени, дихальної опори, тембрової рівноваги, володіння різними типами резонансів.

Виконавська техніка є складною системою психофізіологічних процесів, тому систематична самостійна робота передбачає не лише механічне повторення, а й усвідомлену, інтелектуально осмислену діяльність. Кожен етап опрацювання твору має супроводжуватися аналітичним мисленням, слуховим контролем і внутрішнім уявленням звучання. Саме цей шлях забезпечує формування інтонаційної культури, артистичної свободи та стійкої сценічної впевненості.

Не менш важливим напрямом самостійної роботи є художньо-образна інтерпретація. Магістрант має прагнути не лише до технічної бездоганності, а й до змістовної глибини виконання, до створення цілісного сценічного образу, у якому поєднуються емоційна виразність, естетичний смак і стилістична точність. У цьому процесі вагому роль відіграють спостереження за творчістю видатних виконавців, аналіз їхніх інтерпретацій, порівняння різних традицій та шкіл, що формує власну систему художніх орієнтирів.

Важливим елементом є ведення виконавського щоденника, у якому студент фіксує результати кожного етапу роботи: виявлені труднощі, шляхи їх подолання, спостереження за змінами у звучанні, власні висновки щодо вдосконалення техніки й художньої виразності. Така форма сприяє розвитку навичок самоаналізу, рефлексії, усвідомленню динаміки власного професійного росту.

До основних форм самостійної діяльності належать: індивідуальна робота над репертуаром; аналітична робота над музичними творами різних стилів;

підготовка до відкритих занять, академічних концертів, конкурсів; участь у творчих заходах кафедри; перегляд і аналіз відеозаписів виступів відомих музикантів; слухання концертів і опрацювання критичних відгуків. Ефективною формою є також робота з концертмейстером або ансамблем, що розвиває навички слухового діалогу, колективного дихання, взаємодії у художньому просторі.

Організація самостійної роботи має бути планомірною, регулярною й узгодженою з навчальним процесом. Рекомендується щоденна робота над репертуаром, із чергуванням технічних і художніх завдань, а також обов'язковими паузами для відновлення виконавського апарату. Для вокалістів доцільно включати у щоденну практику вправи на дихання, резонансне відчуття, дикцію, роботу з текстом і фразуванням.

Оцінювання самостійної роботи здійснюється комплексно й охоплює кілька критеріїв: якість художньо-технічного опрацювання матеріалу, глибину аналітичного мислення, здатність до самостійної інтерпретації, сценічну культуру, виразність і переконливість виконання, систематичність і результативність підготовки до занять, академічних концертів і творчих виступів. Додатково враховується участь у публічних заходах, здатність до самоаналізу, активність у творчих дискусіях, якість ведення виконавського щоденника.

Результатом самостійної роботи є досягнення рівня професійної виконавської готовності, що передбачає гармонійне поєднання технічної досконалості, художньої переконливості та сценічної зрілості. Магістрант повинен демонструвати здатність створювати цілісну виконавську концепцію, у якій виявляється глибоке розуміння змісту музичного твору, авторського стилю та засобів художньої виразності.

Самостійна робота у межах дисципліни «Виконавська майстерність» має не лише навчально-практичне, а й світоглядне значення. Вона виховує культуру мислення, внутрішню дисципліну, спостережливість, відповідальність, емоційну витримку, що необхідні у професійній сценічній діяльності. Цей процес формує стійку потребу у творчому самовдосконаленні, розвиває здатність до глибокої самооцінки, відкриває перспективи подальшого росту виконавця як інтерпретатора, педагога й дослідника.

Таким чином, самостійна робота з дисципліни «Виконавська майстерність» є не лише формою навчальної діяльності, а й показником професійної зрілості виконавця, рівня його художнього мислення, творчої індивідуальності й готовності до самостійної творчої реалізації. Вона формує у здобувача вищої освіти вміння критично мислити, оцінювати власні

досягнення, планувати шляхи розвитку, розширювати репертуар і творчий досвід. Завдяки цьому самостійна робота стає фундаментом майбутньої концертної, педагогічної та науково-дослідної діяльності магістра музичного мистецтва, утворюючи його як повноцінного, зрілого, мислячого митця сучасності.

8. Форми та методи контролю

Поточний контроль та оцінювання проводиться викладачами на безпосередньо на індивідуальних заняттях усіх видів. Періодичний та семестровий контроль – академічні концерти та екзамени.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота							Екзамен	сума
1 семестр				2 семестр				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	50	100
5	5	5	5	5	5	5		
3 семестр								
T8	T9	T10						
5	5	5						

10. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

Пакет навчально-методичного забезпечення:

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Вокально-методичні матеріали
3. Нотні матеріали

12. Репертуарні списки

1. Барокова доба (XVI–XVII ст.)

1. Й. С. Бах – Арії з кантат BWV 51, 82, 199; Magnificat (партії для сопрано, альту, баса).
2. Г. Ф. Гендель – Арії з опер Rinaldo, Giulio Cesare, Alcina, Xerxes; ораторії Messiah, Samson.
3. К. Монтеверді – Арії з опер L'Orfeo, L'Incoronazione di Poppea; мадригали.
4. А. Вівальді – Арії з опер Griselda, Orlando Furioso, Juditha triumphans.
5. Г. Перселл – Арії з Dido and Aeneas, King Arthur; пісні Music for a While, If Music Be the Food of Love.

2. Класична доба (XVIII ст.)

1. В. А. Моцарт – Арії з опер Don Giovanni, Le nozze di Figaro, Die Zauberflöte, Idomeneo; концертні арії Ah, perfido!, Ch'io mi scordi di te.
2. Й. Гайдн – Арії з ораторії Die Schöpfung (The Creation), кантати та концертні арії.
3. Л. ван Бетховен – Концертна арія Ah! perfido, цикл An die ferne Geliebte.

3. Романтизм (XIX ст.)

Німецький Lied

1. Ф. Шуберт – Цикли Die schöne Müllerin, Winterreise, Schwanengesang; окремі пісні (Ave Maria, Gretchen am Spinnrade).
2. Р. Шуман – Цикли Dichterliebe, Frauenliebe und -leben, пісні Mondnacht, Widmung.
3. Й. Брамс – Vier ernste Gesänge, Zigeunerlieder, Von ewiger Liebe.
4. Г. Вольф – Mörike-Lieder, Spanisches Liederbuch, Italienisches Liederbuch.

Французька мелодія

1. Г. Форе – Après un rêve, Clair de lune, Les berceaux, Nell.
2. К. Дебюссі – Beau Soir, Mandoline, Romance, Ariettes oubliées.
3. Г. Дюпар – L'invitation au voyage, Chanson triste.

4. Ш. Гуно – *Sérénade*, *O ma belle rebelle*, *Ave Maria*.

5. Ж. Бізе – Арії з *Carmen*, *Les pêcheurs de perles*.

Італійський репертуар

1. Дж. Верді – Арії з *La Traviata*, *Rigoletto*, *Aida*, *Il trovatore*.

2. Г. Доніцетті – Арії з *Lucia di Lammermoor*, *L'elisir d'amore*.

3. В. Белліні – Арії з *Norma*, *I Puritani*, *La sonnambula*.

4. Дж. Россіні – Арії з *Il barbiere di Siviglia*, *La Cenerentola*, концертні арії.

Англійський романтизм

1. Е. Елгар – *Sea Pictures*, *The Dream of Gerontius*.

2. Ч. Г'юберт Перрі – *English Songs*, *Jerusalem* (вокальна версія).

Українська вокальна класика

1. М. Лисенко – Арії з опери *Наталка Полтавка*; романси *Коли розлучаються двоє*, *Безмежне поле*, *Молитва за Україну*.

2. К. Стеценко – *Вечірня пісня*, *В саду осіннім*, *Ой чого ти почорніло*.

3. Я. Степовий – *Дивлюсь я на небо*, *Приснилося мені*, *Не щебечи, соловейку*.

4. М. Леонтович – *Моя пісня*, *Ніч яка місячна*, *Щедрик* (вокальна версія).

4. Пізній романтизм і модерн (кінець XIX – поч. XX ст.)

1. Р. Штраус – *Zueignung*, *Allerseelen*, *Morgen!*, *Vier letzte Lieder*.

2. Г. Малер – *Lieder eines fahrenden Gesellen*, *Kindertotenlieder*, *Des Knaben Wunderhorn*.

3. К. Шимановський – *Pieśni Hafiza*, *Słowieńie*.

4. А. Берг – *Sieben frühe Lieder*.

5. Е. Шоссон – *Le temps des lilas*, *Poème de l'amour et de la mer*.

6. К. Сен-Санс – *Mon cœur s'ouvre à ta voix*, *Danse macabre* (вокальна версія).

5. Українська вокальна музика XX–XXI ст.

1. Б. Лятошинський – *Веснянка*, *Пісня про рушник* (обробка).

2. В. Косенко – *Моя любов*, *Ой не світи, місяченьку*.

3. М. Губаренко – Романси на вірші Т. Шевченка (*Садок вишневий*, *Не жаль мені*).

4. В. Кирейко – *Червона калина*, *Дума про Україну*.

5. Є. Станкович – *Пісні любові*, *Monologium amoris*.

6. Г. Гаврилець – *Ave Maria*, *Пісня Ярославни*.

7. В. Польова – *Світло тиші*, *Молитви*, *Кантата для сопрано і струнного квартету*.

8. І. Небесний, О. Щетинський, З. Алмаші – камерні вокальні цикли та сольні твори сучасної української музики.

6. Концертний та духовний репертуар (ораторії, меси, кантати)

1. Й. С. Бах – St. Matthew Passion, Mass in B minor, Magnificat.
2. Г. Ф. Гендель – Messiah, Israel in Egypt.
3. В. А. Моцарт – Requiem, Coronation Mass.
4. Й. Брамс – Ein deutsches Requiem.
5. Г. Берліоз – Les Nuits d'été, La Damnation de Faust.
6. Л. ван Бетховен – Missa solemnis, Symphony No. 9 (вокальні партії).

7. Сучасна академічна вокальна музика та кросовер

1. Б. Бріттен – Les Illuminations, Serenade for Tenor, Horn and Strings, The Holy Sonnets of John Donne.
2. Л. Бернстайн – A Simple Song (Mass), Glitter and Be Gay (Candide).
3. Дж. Барбер – Knoxville: Summer of 1915, Sure on This Shining Night.
4. Е. Моррісон, Г. Крамп, П. Боулз – сучасні американські вокальні цикли.
5. Українська новітня школа (2000–2025) – твори В. Польової, Г. Гаврилець, І. Небесного, О. Щетинського, З. Алмаші, Б. Фроляк для голосу й ансамблю.

13. Рекомендована література

1. Антонюк В.Г. Постановка голосу : навч. посіб. для студентів вищих муз. навч. закладів. Київ : Українська ідея, 2000. 68 с.
2. Базиликот Б.О. Орфоепія в співі : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Львів : ЛНУ ім. І.Франка, 2001. 126 с.
3. Бандрівська О. К. Науково-методичні праці (статті, рецензії). Наукові збірки. В. 6. ЛДМА. Львів, 2002. 148 с.
4. Вишневська С. В. Основні принципи формування навичок вокально-ансамблевого виконавства : метод. рек. до дисципліни “Вокальний ансамбль” для студентів вищих музичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації напряму підготовки “Музичне мистецтво”. Івано-Франківськ : ІПІ-арт, 2014. 54 с.
5. Вишневська С. В. Основні дикційно-артикуляційні проблеми у вокальному виконавстві : метод. рек. до дисципліни “Сольний спів” для студентів вищих музичних навчальних закладів III-IV рівнів акредитації напряму підготовки “Музичне мистецтво”. Коломия : Вік, 2015. 36 с.
6. Вишневська С. В. Формування вокально-виконавського стилю різнофахових спеціалістів : метод. рек. по постановці голосу для студентів I-V курсів музичного факультету. Івано-Франківськ : «Плай» Прикарпатського університету ім. Василя Стефаника, 2012. 55 с.
7. Вілінська І. Н. Вокалізи для середнього голосу з фортепіано. Київ : Держ.вид-во образ-го м-ва і муз. л-ри УРСР, 1961. 75 с.

8. Воронін О. 30 вокалізів на основі народних пісень. Київ : Муз. Україна, 1991.
9. Гнидь Б. П. Історія вокального мистецтва. Київ : НМАУ, 1997. 320 с.
10. Голос людини і вокальна робота з ним : навч. видання / Стасько Г., Шуляр О. та ін. Івано-Франківськ, 2010. 336 с.
11. Голубєв П.В. Поради молодим педагогам-вокалістам. Київ : Муз. Україна, 1983. 62 с.
12. Євтушенко Д. Г. Роздуми про голос: нотатки педагога-вокаліста. Київ : Муз. Україна 1979. 91 с.
13. Єгоричева М. І. Вправи для розвитку вокальної техніки : навч. посіб. Київ : Музична Україна, 1977. 112 с.
14. Микиша М. Практичні основи вокального мистецтва. Київ : Муз. Україна, 1985
15. Стасько Г. Психотехніка співу у вокальній педагогіці. Івано-Франківськ, ПНУ ім. В. Стефаника, 2011. 174 с.
16. Шабутін С., Хміль С., Шабутіна І. Зцілення музикою. Афіни-Тернопіль : Підручники і посібники, 2006. 192 с.
17. Шуляр О. Д. Історія вокального мистецтва. В 2 ч. Ч. 1 : монографія Івано-Франківськ : «Плай» ПНУ ім. В. Стефаника, 2010. 352 с.
18. Шуляр О. Д. Історія вокального мистецтва. . В 2 ч. Ч. 2 : монографія. Івано-Франківськ : «Плай» ПНУ ім. В. Стефаника, 2010. 360 с.
19. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика розвитку співацького голосу: навч.-метод посібник. Київ : ІЗМН, 1998. 159 с.

Навчальне електронне видання

ВИКОНАВСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ

Програма та навчально-методичні матеріали

галузь знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
спеціальність В5 Музичне мистецтво
освітньо-професійна програма
«Музичне мистецтво»
другий (магістерський) рівень вищої освіти

Укладач:

Вікторія Гіголаєва-Юрченко кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри
хорового диригування та академічного співу Харківської державної академії
культури.

Комп'ютерний набір та верстка

В. О. Гіголаєва-Юрченко

Видається в авторській редакції

Адреса видавця:

ХДАК, Україна, 61057, м. Харків, Бурсацький узвіз, 4
тел. (057)731-13-85. e-mail: nmr-academy@xdak.ukr.education